

نام و نام خانوادگی:	کلاس:	دبیرستان:
---------------------	-------	-----------

۱. از میان واژگان زیر، واژه نادرست معنی شده است؟
 «جفت: همراه/دستور:وزیر/نفیر:ناله و زاری با صدای آهسته/بی‌روزی:درویش/ایگه:دیر/ شرحه: پاره گوشت از درازا بریده شده»
 (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار
۲. معنی واژه‌های «سامان - قوت - محب - سودا» در کدام گزینه تماماً اشتباه آمده است؟
 (۱) امکان - رمق - عاشق - اشتیاق (۲) درخورنده - غذاها - معشوق - دیوانه
 (۳) میسر - نیرو - یار - خیال (۴) درخور - خوراک - دوست - دیوانگی
۳. معنی واژه «حریف» در بیت زیر با معنی این واژه در همه گزینه‌های زیر، به جز یکسان است.
 «نی حریف هر که از یاری برید / پرده‌هایش پرده‌های ما درید»
 (۱) رنجورم و در دل از تو دارم صد غم بی لعل لب حریف دردم همه دم
 (۲) تا نباشی حریف بی خردان که نکو کار بد شود ز بدان
 (۳) فطرت او خام و عزم او ضعیف تاب یک ضربم نیارد این حریف
 (۴) دلبر برفت و دلشدگان را خبر نکرد یاد حریف شهر و رفیق سفر نکرد
۴. کدام گزینه واژه‌ای به مفهوم «کشش روح انسان خداجو در راه شناخت پروردگار و ادراک حقیقت هستی» دارد؟
 (۱) هی زد فرات موج پیاپی از اشتیاق می گفت و داشت دیده پر از خون چو رود نیل
 (۲) عشق بر یک فرش بشناند گدا و شاه را سیل، یکسان می کند پست و بلند راه را
 (۳) به جای آن همه خواری که بر وی آمد از آنان کرامت کرد و تعلیمش ز رب‌العالمین آمد
 (۴) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست
۵. در متن «این طایفه، سالکان طریقت و طالبان حقیقت‌اند که در انوار الهی افتادند. گاه در سراپرده الله هست، گاه از هلاوت حی رحمان مست، گاه از منت رحیم پست، گاه هست جمال احدیت و گاه نیست کمال صمدیت گشتند و گاه در روزه الفت از شراب قربت سرمست شدند.»، چند غلط املائی وجود دارد؟
 (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار
۶. در میان واژه‌ها و ترکیبات زیر، چند مورد غلط املائی وجود دارد؟
 «فرز راه - حیات و ممات - مصطفی و برگزیده - هوشنگ ابتحاج - حریم حسن - شهاب‌الدین سهروردی - غایت و نهایت - معرفت و محبت - از بحر این معنی - عین‌القضات همدانی - حسین منزوی - روحانی و جسمانی»
 (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار
۷. صاحبان آثار «فی حقیقه‌العشق - تمهیدات - مثل درخت در شب باران» به ترتیب در کدام گزینه صحیح آمده است؟
 (۱) عین‌القضات همدانی - شهاب‌الدین سهروردی - شفیعی کدکنی (۲) شهاب‌الدین سهروردی - عین‌القضات همدانی - شفیعی کدکنی
 (۳) عین‌القضات همدانی - شفیعی کدکنی - شهاب‌الدین سهروردی (۴) شهاب‌الدین سهروردی - شفیعی کدکنی - عین‌القضات همدانی
۸. کدام گزینه صحیح نیست؟
 (۱) «نی‌نامه» از «مثنوی معنوی» اثر «مولوی» انتخاب شده است. (۲) «آفتاب جمال حق» از «فیه ما فیه» اثر «مولوی» انتخاب شده است.
 (۳) «نی‌نامه» در قالب «مثنوی» و به «نظم» است. (۴) «آفتاب جمال حق» به «نثر آمیخته با نظم» است.
۹. در همه آیات به جز بیت آرایه «اسلوب معادله» به کار رفته است.
 (۱) ز سخت‌گیری دوران چه باک عارف را ز قحط‌سال، هما بی‌نوا نخواهد شد
 (۲) دلی که نیست خراشی در او زمین‌گیر است زری که سگه ندارد روان نمی‌باشد
 (۳) پیشی از خواهی به هر پس مانده همراهی‌گزین سربلندی بایدت دیوار کوتاهی‌گزین
 (۴) حد ما نیست که پیش تو بگویم سخن هم تو با ما سخنی گوی که ما گوش کنیم

۱۰. در کدام بیت، آرایه «جناس تام (همسان)» وجود ندارد؟

- (۱) نرگس افسونگرش آهو شده
 (۲) از خطر خیزد خطر زیرا که سود ده چهل
 (۳) گر چین سر زلف تو مشاطه گشاید
 (۴) عجب نیست از خاک اگر گل شکفت
 (۱) نرگس آهو برش آهو شده
 (۲) برنبدد گر بترسد از خطر بازارگان
 (۳) عطار به یک جو نخرد نافه چین را
 (۴) که چندین گل اندام در خاک خفت

۱۱. در همه گزینه‌ها به جز گزینه آرایه «متناقض‌نما» به کار رفته است.

- (۱) کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق
 (۲) دلق گدای عشق را گنج بود در آستین
 (۳) صاحب آوازه در اقلیم گمنامی منم
 (۴) صبوری از طریق عشق دور است
 (۱) بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی
 (۲) زود به سلطنت رسد هر که بود گدای تو
 (۳) نام خود را از زبان هیچکس نشنیده‌ام
 (۴) نباشد عاشق آن کس کاو صبور است

۱۲. متن «خیر که این خبر را شنید، شادمان شد و از سفر چشم پوشید. فردای آن روز چوپان دختر را به خیر داد.

خیر پس از رنج بسیار به خوشبختی و کامیابی رسید.»، فاقد کدام نوع جمله است؟

- (۱) چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم
 (۲) سه جزئی گذرا به متمم
 (۳) چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند
 (۴) سه جزئی گذرا به مسند

۱۳. با توجه به عبارات زیر، جمله چهارم چند جزئی است؟

«قلم را برمی دارد و یک صفحه دراز می نویسد و به دستمان می دهد. می گیریم و می بوسیم و اجازه مرخصی می خواهیم.»

- (۱) سه جزئی گذرا به متمم
 (۲) چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند
 (۳) سه جزئی گذرا به مفعول
 (۴) چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم

۱۴. کدام گزینه مفهومی متفاوت با سایر ابیات دارد؟

- (۱) محرم این هوش جز بی هوش نیست
 (۲) در نیابد حال پخته هیچ خام
 (۳) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق
 (۴) سر من از ناله من دور نیست
 (۱) مَر زبـان را مـشـتـری جـز گـوش نـیست
 (۲) پـس سـخـن کـوتـاه بـایـد و السـلام
 (۳) تـبا بـگـویـم شـرح دـرد اشـتیاق
 (۴) لـیـک چـشم و گـوش را آن نـور نـیست

۱۵. کدام بیت‌ها با بیت «نی حریف هر که از یاری برید / پرده‌های ما درید» قرابت معنایی دارند؟

- (الف) نی غلط کی می توان گفتن به هر کس راز دل
 (ب) نی شود با عاشقان دمساز و یار
 (پ) چون نیست مصلحت که شود فاش راز عشق
 (ت) بی پرده به هر گوشه کند راز نهان را
 (ث) چنگ است بازاری، مگو راز نهفت دل بر او
 (ج) خواهیم ز تو گویم غمی لیکن ندارم محرمی
 (۱) الف - ت - ج
 (۲) ب - ت - ث
 (۳) الف - ت - ج
 (۴) الف - ب - پ

۱۶. مفهوم بیت «در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست / با جان بودن به عشق در سامان نیست» در کدام بیت آمده است؟

- (۱) گر از میدان شهوانی سوی ایوان عشق آیی
 (۲) اگر صد قرن ازین عالم پیویی سوی آن بالا
 (۳) اگر در باغ عشق آیی همه فرآش دل یابی
 (۴) اگر صد بار در روزی شهید راه حق گردی
 (۱) چو کیوان در زمان خود را به هفتم آسمان بینی
 (۲) چو دیگر سالکان خود را هم اندر نردبان بینی
 (۳) و گر در راه دین آیی همه نقاش جان بینی
 (۴) هم از گبران یکی باشی چو خود را در میان بینی

۱۷. کدام گزینه با عبارت «سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد و دیوانگی عشق بر همه عقل‌ها افزون آید.» تناسب مفهومی ندارد؟

- (۱) گـر جـمالش ذره‌ای پیداشـدی
عقل از لایعقلی رسوا شدی
(۲) گـر نینـد عاقلی احوال عشق
کم نگرده ماه نیکوفال عشق
(۳) در دبیرستان این سرعجب
صد هزاران عقل بینی خشک لب
(۴) عشق اینجا آتش است و عقل دود
عشق کامد در گریزد عقل زود

۱۸. همه گزینه‌ها به استثنای گزینه با بیت زیر تناسب دارند.

- « وین نغمه محبت بعد از من و تو ماند
تا در زمانه باقی ست آواز باد و باران »
(۱) عمر (سعدی) گر سرآید در حدیث عشق شاید
کاو نخواهد ماند بی شک وین بماند یادگاری
(۲) حدیث عشق ز ما یادگار خواهد ماند
بنای شوق ز ما استوار خواهد ماند
(۳) هیچ شک نیست که بسیار بماند سخنم
سخن سوختگان بود که بسیار بماند
(۴) خنک تنی که پس از وی حدیث خیر کنند
که جز حدیث نمی ماند از بنی آدم

۱۹. کدام گزینه با «گفتی: به روزگاران مهری نشسته گفتم / بیرون نمی توان کرد حتی به روزگاران» تناسب مفهومی دقیق تری دارد؟

- (۱) سخن بیرون مگویی از عشق، «سعدی»
سخن عشق است و دیگر قال و قیل است
(۲) گفتیم عشق را به صبوری دوا کنیم
هر روز عشق بیشتر و صبر کمتر است
(۳) هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد به عشق
ثبت است بر جریده عالم دوام ما
(۴) تنم پیوسد و خاکم به باد ریزه شود
هنوز مهر تو باشد در استخوان ای دوست

۲۰. بیت «آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد، نیست باد» با کدام بیت تناسب بیشتری دارد؟

- (۱) دل هیچ نیارامد چون عشق بجنبند
در آتش سوزنده چه آرام توان یافت؟
(۲) ذوق مستی، در دل افسرده نیست
زنده بی عشق، کم از مرده نیست
(۳) بسیار ز زنده به بود مرده عشق
ای خواجه چه واقفی تو از خرده عشق
(۴) از کافر و مؤمن به جهان هیچ کسی نیست
کز آتش عشق تو به دل داغ ندارد

پاسخ تشریحی آزمون

۱. گزینه ۲ ← نفیر: فریاد و زاری به صدای بلند / بی گاه شدن: فرارسیدن هنگام غروب یا شب.
۲. گزینه ۳ ← سامان: درخور، میسر، امکان/قوت: خوراک، رمق، نیرو/محب: دوستدار، یار، عاشق/سودا: خیال، دیوانگی
۳. گزینه ۳ ← در بیت سؤال و گزینه‌های ۱ و ۲ «حریف» به معنای همدم آمده ولی در گزینه ۳ به معنای رقیب.
۴. گزینه ۱ ← عبارت صورت سؤال، توضیح واژه «اشتیاق» است.
۵. گزینه ۲ ← املاي صحیح واژگان غلط: حلاوت - روضه.
۶. گزینه ۳ ← املاي صحیح واژگان غلط: فرض راه - هوشنگ ابتهاج - از بهر این معنی.
۷. گزینه ۲ ← «فی حقیقه‌العشق: شهاب‌الدین سهروردی/تمهیدات: عین‌القضات‌همدانی/مثل درخت در شب باران: شفیعی کدکنی»
۸. گزینه ۴ ← «آفتاب جمال حق» از کتاب «فیه ما فیه» اثر «مولوی» به «نثر» است. (Please حواس جمع!)
۹. گزینه ۴ ← در گزینه ۴، مصراع دوم، معادل مصراع اول نیست؛ پس اسلوب معادله‌ای در کار نخواهد بود.
۱۰. گزینه ۴ ← جناس‌های تام (همسان): گزینه ۱: آهو با آهو / گزینه ۲: خطر با خطر / گزینه ۳: چین با چین.
۱۱. گزینه ۴ ← تناقض‌ها: گزینه ۱: آرامشی طوفانی / گزینه ۲: سلطنت در گدایی / گزینه ۳: صاحب آوازه در اقلیم گمنامی.
۱۲. گزینه ۳ ← چوپان دختر را به خیر داد: چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم / شادمان شد: سه جزئی گذرا به مسند / از سفر چشم پوشید: سه جزئی گذرا به متمم.
۱۳. گزینه ۴ ← جمله چهارم: می‌گیریم چه چیزی را؟ (مفعول) / از چه کسی؟ (متمم) = چهار جزوی گذرا به مفعول و متمم
۱۴. گزینه ۴ ← مفهوم گزینه ۱ و ۲ و ۳: هر کسی حال عاشق را درک نمی‌کند / گزینه ۴: قوای ادراک ظاهری انسان، اسرار عشق را درک نمی‌کند.
۱۵. گزینه ۲ ← مفهوم مشترک صورت سؤال و ابیات «ب، ت، ث»: نی، همدم عاشق و افشاکننده راز عاشقان است / مفهوم بیت «الف»: هر کسی شایسته شنیدن راز دل عاشق نیست / مفهوم بیت «پ»: توصیه به رازداری و فاش نکردن راز عشق / مفهوم بیت «ج»: نداشتن محرم و همراز.
۱۶. گزینه ۴ ← مفهوم صورت سؤال و گزینه ۴: دست کشیدن از وجود مادی و جانبازی، شرط عاشقی است / مفهوم سایر گزینه‌ها: گزینه ۱: دوری از شهوت و روی آوردن به عشق، سبب کمال است / گزینه ۲: بی‌پایان بودن راه عشق و کمال / گزینه ۳: عالم عشق و معرفت، عالم آرامش و آسایش است.
۱۷. گزینه ۲ ← مفهوم صورت سؤال و گزینه ۱ و ۳ و ۴: تقابل عقل با عشق و برتری عشق بر عقل / مفهوم گزینه ۲: اگر عاقلی عشق را درک نکند، چیزی از زیبایی‌های عشق کاسته نمی‌شود.
۱۸. گزینه ۴ ← مفهوم صورت سؤال و گزینه ۱ و ۲ و ۳: ماندگاری سخن درباره عشق / گزینه ۴: ماندگاری نام نیک.
۱۹. گزینه ۴ ← مفهوم صورت سؤال و گزینه ۴: جاودانگی عشق / مفهوم سایر گزینه‌ها: گزینه ۱: فقط سخن عاشقانه بگو / گزینه ۲: عشق با صبر کردن درمان نمی‌شود / گزینه ۳: عاشقان هرگز نمی‌میرند.
۲۰. گزینه ۲ ← مفهوم صورت سؤال و گزینه ۲: نابودی ناعاشقان و تفاوت نداشتن آنان با مُرده / مفهوم سایر گزینه‌ها: گزینه ۱: بی‌قراری عاشق / گزینه ۳: شهید راه عشق، از زندگان بی‌بهره، والا تر است / گزینه ۴: فراگیر بودن عشق.